

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v slemenih ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Stolni trg št. 6. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 4.

V Ljubljani, 18. februarja 1892.

Letnik V.

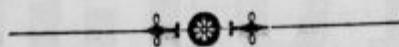
Kaj je novega po svetu?

Zima je sicer tudi na *Dunaju* zelo mrzla, a vkljub temu imajo vroče dneve poslanci v državnem zboru. Razpravljali so zadnji čas borzni davek. Borza je namreč poslopje, kjer se shajajo trgovci, na Dunaju večinoma judje, da sklepajo medsebojne kupčije z denarjem. Beseda „borza“ izhaja od latinske besede „bursa“, kar pomeni denarnica. Borze obstojé že nad tristo let. Najprej so si trgovci na borzi naročevali blago. Pozneje pa so začele države delati dolgove in dolžna pisma in na borzi so začeli tržiti s takimi vrednostnimi papirji. Jeden namreč kupi tak papir danes recimo za 60 gld. ker upa, da ga bo jutri morebiti prodal za 61 gld. Pri teh kupčijah se lahko hitro obogati, ali pa hitro vse zapravi. Za bogatine je borza dobra, za ljudstvo pa, ki preskrbljuje živež, je škodljiva, ker bogatini s svojim denarjem ložje več zaslužijo na borzi, kakor pa s kupčevanjem z živili. Tam je zato vedno denarja preveč, tukaj ga je pa premalo. — Za vse te mastne kupčije na borzi pa se do sedaj ni plačevalo nič davka. To seveda je zelo krivično, in zato so prijatelji ljudstva tirjali, da se tudi za borzo določi davek. Tak davek se je sedaj predložil v državnem zboru, a žal, da so se pri tem držali pregovora: „volk sit in oves cela.“ — Če namreč kmet proda zemljišče vredno pettisoč golinarjev, plačati mora davka 70—120 gld.; na borzi pa bo bogatin od tega zneska 5000 gld. plačeval le — 10 kr. — Boljše je nekaj, kakor nič; tako so si mislili naši poslanci ter glasovali za ta predlog, a čudno in nepotrebno se pa mora nam Slovencem zdeti, da je ob tej priliki slovenski poslanec Šuklje hvalo pel dunajski borzi. — Za *parobrodno družbo*, ki oskrbuje trgovino z ladijami po Donavi, zahtevala je vlada pet milijonov podpore. Nekateri poslanci so ostro šibali gospodarstvo pri tej družbi ter dokazovali, da ji ni treba take velikanske podpore. „Ako pride kmet prosit državo, naj zniža davke, pravi država, da nima denarja, ako to prosi obrtnik, ako prosi nižji uradnik, da se mu poviša nizka plača, tedaj država

nima denarja, za tako malovredno družbo pa ima država denarja dovolj, kar cele milijone,“ rekel je poslanec Lueger in prav je povedal. — Poslanci so tudi govorili o predlogu, da naj se ustanové po posameznih kronovinah *deželne zavarovalnice proti ognju*; vsak bi moral biti zavarovan, dežela bi vse oskrbovala in dobiček, ki ga imajo sedaj zasebne družbe, ostal bi deželi, to je davkoplačevalcem. Ako pomislimo, kako grdo da nekatere zavarovalne družbe delajo s pogorelci, koliko jim odtrgajo po krivici zavarovalnine, moramo ta predlog pozdraviti prav veseli ter dostavimo le-to željo, da se kmalu napravi taka postava. — Za avstrijske vojake je izšlo povelje, da naj se pri vojakih bolj skrbi za vero in verske vaje častnikov in vojakov, kakor se je to godilo do zdaj. Kar slovenske matere vedno naročajo svojim sinovom vojakom, to so sedaj kot potrebno spoznali tudi na višjem mestu. Upati je, da bodo vojaki v nedeljah dopoldne prosti, da bodo lahko hodili k sv. maši in da bodo tudi ložje čas dobili za prejemanje sv. zakramentov. — *Deželni zbori* se pričnó dné 3. marcija. — Papež *Leon XIII* so, kakor listi poročajo, zopet zdravi. Umrli pa sta zadnji čas dva slavna kardinala Simeoni v Rimu in Manning v Londonu. Na mesto kardinala Simeonija je za predsednika zavodu za razširjanje vere papež izbral kardinala Ledohovskega. — Na *Španskem* republikanci vedno bolj očitno rujejo proti kraljevi vladi. Uporniki ščuvajo delavce, da ustavljajo delo ter da nemire delajo po deželi. Nekaj takih prekucuhov je bilo zadnji čas obešenih. — V *Rumuniji* so volitve ugodno se vršile za vlado. — V *Belgradu* se srbski radikalni vladi stolček maje; dokler so bili v manjšini, obetali so radikalei Srbom hribe in doline, ako pridejo do vlade; sedaj pa ne morejo izpolniti svojih obljub in zato jim ljudstvo hrbet obrača. — V *Ameriki* se v velikem mestu Čikago delajo velikanske priprave za svetovno razstava Mesto Čikago je raslo silno hitro. Pred šestdesetimi leti so bile na tem mestu

naseljene samo tri družine. Pred 30. leti je bilo že toliko hiš, da je pogorelo pri nekem požaru dvajsettisoč hiš in da so škodo cenili na dvesto milijonov dolarjev. Dandanes pa stoji mesto prekrasno zidano in šteje prebivalcev milijon

in 250 tisoč. Tako-le v Ameriki rasejo mesta! — V *Brazili* se zopet vrše novi nemiri. Odkar so pregnali vladarja, ne more se pomiriti država. Nezadovoljnežev je vedno dovolj, ki negotove razmere zlorabljuje v sebične namene.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. G. Ivan Ambrož, kapelan v Moravčah, je imenovan za e. kr. mornarskega kapelana. Prijaznega in postrežljivega gospoda bodo gotovo pogrešali Moravčani. — Umrl je v Žabnici pri Loki učitelj g. A. Rozman vsled pljučnice; star je bil 29 let in še-le nekaj tednov oženjen. N. v. m. p.! — Zadušil se je 6 febr. po noči pri plavžu na Savi na Gorenjskem 38letni Florijan Mežnarič. — Umrl je v Idriji vodja okrajnega sodišča g. dr. Gross dné 8. febr. vsled pljučnice. Bil je vesten v svojem poslu in izvrsten pevec. — Pri gasilnem društvu v Št. Jerneju so vpeljali slovensko komando, kar je hvale vredno in bi se moralo povsod zgoditi po Slovenskem. — Umrl je 10. febr. g. P. Budnar, poštni oficijal v Ljubljani. — Iz Višnjegore se nam poroča, da je župnija Višnjagora pristopila k družbi sv. Cirila in Metoda kot pokroviteljica ter darovala v ta namen 100 gl. Poleg tega sta pristopila kot ustanovnika k družbi g. J. Škufca, posestnik v Starem trgu in g. Fr. Stepic, posestnik v Dragi. — Na Savi na Gorenjskem slavil je ženin in krčmar Wolf svojo ženitnino. Sprl se je pa z nekim delavcem ter ga s kozarcem zelo poškodoval. Orožniki so ženina odpeljali iz svatbe v — luknjo. — Iz Hrastrnika so paznanjali časniki čudno novico, da so morali na Svečnico vsi rudarji na delo. Ali nič ne velja postava o ne-

deljskem počitku? — Katoliško društvo rok. pomočnikov na Vrhniki je imelo dné 14. t. m. predpustnico s petjem in govori; pomočniki so igrali tudi Kržičevo veselo igro: Zamujeni vlak. — Obesil se je dné 7. t. m. na neki plot berač znan pod imenom orlov Tine pri Spod. Tenetišah v Kranjskem okraju. — Dne 15. t. m. umrl je v Radovljici vpok. nunski spovednik g. J. Urevec. Bil je najstarejši duhovnik v ljubljanski škofiji. — Fr. Bizjak je dobil od vlade darilo 26 gl. 25 kr., ker je rešil pri požaru v Rakitniku dva otroka gotove smrti v ognju. — Čast. g. Ant. Kukulj, mestni kapelan in katehet v Kranju, je prediagan za faro Št. Jurij pri Kranju. — Prestavljeni so čč. gg.: Andrej Česenj, kapelan v Zagorju, v Moravče; Frančišek Hiersche, kapelan v Planini, v Zagorje; Frančišek Avsec, kapelan v Škocijanu pri Dobrávi, v Treboje; Gustav Schiffrer, kapelan v Cerkljah, v Škocijan pri Dobrávi.

Izpod Stola. Z Breznice je poslal nekdo dopis v „Rodoljuba“, v katerem piše med drugim tudi to-le: G. župnik in g. kaplan hodita okoli po hišah in ponujata in usiljujeta „Domoljuba“ kakor židovski agent svoje zanikerno blago. Bolje bi bilo, da nam dajeta lepe vzglede, za nas bi bilo bolj koristno, onima dvema pa prav potrebno, da si ohranita spoštovanje in naklonjenost faranov.“ Potem

Listek.

Na balu.

Predpust je čas veselice, zabav in plesov. Ljudje predpustni čas tudi obilno porabljajo v te namene. Malokje je opazovati toliko gorečnosti, kakor pri veselicah. Nekdaj našemu ljudstvu bali niso bili znani po imenu. Napravljala je bale le gospoda po mestih. Dandanes pa, ko so pozabili ljudje narodne prislovice: „Jaz gospod, ti gospod, kdo bo pa krave pasel?“ ter je ali vsaj hoče biti vsak gospod, imamo takih balov mnogo tudi po kmetih. — Umesten je torej v tem času „listek“ o balu, ki slóve tako-le:

Grof Viljem B. bil je mlad mož. Kdor ga je poznal, vedel je, da je grof lahkoživen veseljak, ki si ne odreče ničesar, kar poželi njegovo srce. Svoje obleko dobival je iz Pariza, svoje konje iz Angleškega; lovci njegovi so bili iz Tirol, vina je točil francoska in slike italijanskih umetnikov so krasile stene v njegovi palači. Pri njem je bilo vse iztedno, obilno in dragoceno.

Grof Viljem je bil bogat, duhovit in prikupen mož. Imel je prijateljev, kolikor je hotel in vendar že v eden-

indvajsetem letu ni bil več zadovoljen sam seboj. Nasitil se je vsega in zanj ni bilo več skoro nobene stvari, ki bi mu bila delala veselje. Lovci so postajali, ker je grof le redko šel na lov in veselice so ponehavale v njegovi hiši, ker ni mnogo vabil svojih prijateljev k sebi.

Skoro da bi bil obupal; a nekaj ga je še vendar priklepalo na življenje. To je bila njegova strast za igro. Pri igralni mizi, kjer je bilo polno kart in kupe denarja, tam se je še razvnel, tam ga je dramila opoteča sreča, ko je ali izgubljal ali dobival velike svote.

Nekoč naprosijo ga tovariši njegovi, naj napravi plesno veselico v svoji palači. Dovolil je v to, a s tem pogojem, da on ne bo plesal. — Mlademu umetniku je naročil, naj primerno okraši veliko dvorano; tudi vse drugo je oskrbel v zabavo svojim gostom.

Tako lepa še ni bila nikoli grofova dvorana. Razsvetljena kakor solnčen dan kazala se je sredi najhujše zime v pomladanski podobi. Polna zelenja in cvetja, vmes pa umetnega sadja. Gostje so bili kar očarani, ko so gledali to lepoto.

Tedaj pa je zunaj vladala ostra zima. Snega je mnogo padlo, in mrzla burja zledenila ga je, da je kar škripalo pod nogami. Bogati so se na cesti zavijali v svoje

ima dopis tudi še opazke o županu in o igranju. — Pri nas je vzbudil ta dopis veliko nejevoljo, kajti boljših duhovnov, kakor sta naša gospoda, si Brezničani ne moremo želeti. Zato so bili tukajšnji farani zelo vžaljeni, da „Rodoljub“ tako grdo obrekuje pred svetom brezniška duhovna.

In kaj sta se pregrešila? Samo to, da faranom priporočata dobre, katoliške časnike, kakoršen je tudi „Domoljub“. — Toda to je dandanes sveta dolžnost vsakega duhovna. To dolžnost jim nakladajo papež in njih škofje. Vsaj so ti izdali posebno pismo, v katerem med drugim priporočajo katoličanom dobre časnike in duhovnikom še posebej naročajo, naj vernike v tem obziru podučujejo. Slab pastir, ki bi se nič ne menil, s kakošno pašo se hrani njegova čeda, slab duhovnik, kateremu bi ne bilo mar, kaj se bere v njegovi fari. — To bi bil najemnik ne pa pastir!

Gospoda dopisnika, ki govori o lepih vzgledih, katere naj bi nam dajala naša duhovnika vprašamo: V kateri reči pa nam nista dajala naša gospoda duhovnika lepih vzgledov? Povejte nam, ako morete, najmanjši slabi vzgled, ki bi ga bila dala naša duhovna pastirja svoji fari. — In take duhovnike, o katerih gre le en glas po fari „da takih gospodov, kakoršne mi imamo, nismo vredni“, „Rodoljub“ grdi pred svetom. Mi, brezniški farani odločno oporekamo takemu obrekovanju naših vzornih gosp. duhovnikov. — „Rodoljubu“ pa povemo to-le: Kolikor bolj bode te vi črnili našega gosp. župnika, tem bolj mu bomo mi farani iz srca udani. — Bog ohrani našega vrlega g. župnika še mnogo let zadovoljnega med nami, dopisnika „Rodoljuba“ pa razsvetli, da bo nehal pljuvati v svojo lastno skledo!

Štajarsko. V Gradcu je umrl generalmajor pl. Valenčič, star 96 let. Kot sin kmetiskih starišev pri Ilirski Bistrici na Kranjskem prišel je k vojakom. Pisalec teh

vrstie je pravil, da je tam služil sedem let kot „prosták“ in pozneje „korporal“. Njegovi predpostavljenci so v mladem Slovenceu prepoznali velike vzmožnosti. Vsled tega so ga poslali na Ogersko v vojaške šole, da se v istih pripravi za višje časti. Povodom izstopa iz službe so mu svetli cesar njegove zasluge poplačali s tem, da so ga povzdignili med plemenitase. Kot katoličan je svoje dolžnosti splošno zvesto. Kakor Slovenec je pa v službo najrajše jemal Slovence; sedanja služnica Slovenka v njegovej hiši služi že trinajst let. Njegova gospa in sedanja vdova je stara 83 let. Ta je nekoliko dnij za možem izgubila še sina ki je bil tudi general. Drugi sin je uradnik pri ministerstvu v Budapešti. — Zadnje dni je smrtna kosa pokosila tri za slovensko ljudstvo zaslužne može. To so č. gg.: nadžupnik in dekan Mikuš v Konjicah, dekan Potočnik v Braslovčah, župnik Črnóša v Slovenjigradu. Svetila jim večna luč! — V Rádgoni so domoljubi ustanovili „Posojilnico“. V imenovanem mestu posluje tudi „Hranilnica“ od leta 1862. Ta se je obogatila z denarjem vložnikov slovenskih, a sedaj s svojim premoženjem deluje, kakor več drugih hranilnic, Slovenceu v škodo. Istega leta osnovali so tudi hranilnico v Mariboru in v Ptujju, 1865 pa ono v Celju. To so najstarejši zavodi denarstveni na Malim Štajarju. Tukaj imamo danes v celem 13 hranilnic, a števílo posojilnic je še večje, ker jih v najnovejšem času po vzgledu Slovencev začenjajo snovati tudi nemškutarji. Vsled tega imajo n. pr. v Šoštanjju in Vitanju celó po dve posojilnici, „nemško“ in slovensko. V Vitanju so „Nemci“ prosili gosposko, naj posojilnice ne dovoli, ker je tam ni treba. Kdor namreč potrebuje denarja, lahko ga dobi v Celju in v Konjicah. Ker pa „nemška“ prošnja ni bila vlishana, vsled tega so „Nemci“ v Vitanju prosili, naj se jim dovoli vstanovitev „nemške“ posojilnice. Jedna torej ni bila potrebna, pač pa dve! V Šoštanjju so pa neko osebo

dragocene kožuhe ali pa so se greli doma pri gorkem gnišču. Takim seveda zima ni nič na potu. — Toda večem zima ni prijateljica. Njih stanovanja so revna, vrata; vrata in okna slabo zapirajo; peč sicer stoji v kotu, a je navadno mrzla. Rad bi se revež ubranil mrazu, a ima primerne zimske obleke. . . . Oj po zimi je revež dvakrat hudó, a kako redki so angelji usmiljenja, ki skujejo revne ter so jim vzlasti po zimi v podporo za čudo, obleko, hrano. . . .

Toda kdo misli na to?

Na desatih zvečer žarelo je iz grofove palače; vsa okna bila umetno razsvetljena. Iskri konji dovažali so na kmetijskih sankah imenitno mestno gospódo v grofovo palačo. Vhodi v palačo so bili pregrnjeni z dragocenimi pregrinjami, pri stopnicah pa je stal grof ter vljudno sprejemal in ozdravljaj svoje goste. Ko se mu je zdelo, da so že do večinoma vsi povabljeni, stopi pred vrata na cesto, gledajoč ali je morda še kak voz na potu. Voza ni bilo videti nobenega, a približala se je grofu revna ženska z jočočim otrokom v naročju. Nevoljen zavpije grof nad tu žensko: „Stran od tukaj, capinka!“

„Ah, tihostni gospod, prosim Vas, usmilite se me! Strašen mraz nori otroka in mene.“

„Jaz sem že zjutraj razdelil darove. Nocoj imam drug posel in se ne morem ukvarjati z berači.“

„Saj toliko Vas prosim, da si kupim kos kruha in butarico drvá. Zebe, strašno zebe!“

Hipoma pa med tem prihití voznik z zadnjimi gosti. Komaj se je umaknila reva, da je niso povozili konji. — Ko je voznik odšel z vozom, prišla je zopet uboga žena pred vrata, a tedaj dete ni več kričalo v naročju. Zaspalo je. Tudi mati čuti se v kljub lakoti zelo zaspano; oči so ji bile trudne in noge so ji omahovale. Onemogla sedé na prag, da se odpočije. A kmalu pride vratar, in ko tujo žensko zapazi sedéčo na pragu, zarohni nad njo, ter jo siloma pahne čez prag. Revna mati ni mogla več dalje, precej poleg vrat ob zidu zopet omahne na tla. Krčevito stisne dete v svoje naročje, kakor bi se bala, da ga ji hoče kdo vzeti. Toda ni se ji bilo treba več bati, kajti dete je bilo mirno, tiho, mrzlo — mrtvo. A nezavestna mati ni tega več spoznala. Naslonila se je na zid ter zaspala. In sanjala je, kako je nahranila dete ter je smehljajoče polagala v zibelko, pojoč mu zazibalno pesmico, kakor jožnjsko le matere. — Zunaj pa je medlo s snegom, in uboga žena je bila kmalu odeta v belo sneženo odejo, podobna je bila svoji jedini prijateljici beli ženi — smrti,

odstranili iz vodstva posojilnice, a da bode vendar-le dotičnik imel dela z denarjem, ustanovil je s svojimi prijatelji „nemško“ posojilnico. — V gornjeradgorskem okraju so ogerski tatje nadlegovali gospodarje. Ker pa dolgih prstov niso mogli zasačiti niti orožniki niti domače patrole, zavoljo tega je oblastvo poklicalo na pomoč še vojake. — Vido Filipič iz Stare in Novevesi je pri mlinu na Muri imel neko opravilo. Po nesreči je padel v vodo in se sirota vtopil. — V Vojniku so za blagor naroda zavzeti gospodje osnovali katoliško-politično društvo ter mu dali ime „Edinost“. V istem bodo se zavedni Slovenci vtrjevali v boju za pravico, a v javnih zadevah manje izurjenim osebam bode se ponujala priložnost, da se zamorejo izuriti v vprašanih političnih, t. j. učili se bodo spoznavati, kake pravice in dolžnosti da imajo državljani, prebivalci v državi in cesarstvu. Nevednost in malomarnost nekaterih državljanov namreč je zakrivila, da so se po milej domovini naše o svojem času začeli šopiriti „nemškutarji“ in „liberalci“. In še sedaj človek s svojo nevednostjo lahko podere ali pokvari, kar so zavedni in zvedeni možje napravili z veliko težavo. Pač prav govori slavni Anglež Adam Smith, ako piše, da „nevednost je najdražja reč v državi; podučeno in razumno ljudstvo je vselej pobožnejše, kakor nevedno in nespametno“. In ljudstvo podučevati, kako da „pobožnost“ naj razodeva tudi v očitnem življenju, v politiki, kako naj „po Božji“ volji spolnuje svoje državljanske dolžnosti, v tem obziru si bode novo društvo v prijaznem trgu prizadevalo bistriti ljudem um, da bodo kot državljani zbirali se v „edinosti“ okoli stare zastave avstrijske, katera ima napis: „Vse za vero, dom, cesarja.“ — Pri občinskih volitvah v Velenji so „Nemci“ poskusili

svojo srečo, ali obneslo se jim je slabo. V trgu je Slovenec gospodar tudi zanaprej, in upamo, da je liberalnim „Nemcem“ odzvonilo za vselej. Za predstojnika izvoljen je gosp. Vinko Ježovnik. Gledé vsake volitve treba je pomniti to-le: Na volišče naj pride vsaki davkoplačevalec ter po svojej vesti naj glasuje samo jedino le za take osebe, o katerih zna, da so pridni katoličani in obenem zavedni Slovenci!

Goriško in Primorje. V Goriškem semenišču so vrli bogoslovci osnovali podružnico za vstanovitev katoliške višje šole ter so imeli v ta namen dne 17. jan. lepo slovesnost. — V Komnu bo imel g. A. Strekelj ob nedeljah popoldne podučne govore o vinstvu. — Trnovci nad Kobaridom so razdelili občinsko zemljišče, a bogatejši niso zadovoljni z enakomerno razdelitvijo. Pritožili so se celo na Dunaj, pa ne bodo najbrže nič opravili. — V Idrijskem pri Kobaridu so imeli viharne občinske volitve. Zmagala je stranka dosedanjega župana, nasprotniki pa so vložili ugovor. — V Brkinih so se pri nekem ženitovanju fantje stepli; Stampiov iz Gradišča zabodel je Dovganovega iz Brežca, ki je takoj umrl. — Vojaški nabori se bodo vršili: V Ajdovščini 2. in 3. marca; v Gorici za mesto 5., 7., za okolico 8. do 12.; v Gradiški 14. in 15.; v Korminu 17. in 18.; v Kanalu 21. in 22.; v Boleu 24.; v Sežani 24. in 26.; v Tolminu 26., 28. in 29.; v Monfalkone 25. in 26.; v Červinjanu 28. in v Cerknem 31. marca. — Na Nabrežini je imelo 14. t. m. svoj občni zbor „hranilno in posojilno društvo“. — Pri Gorici je umrl 14. t. m. g. A. Domicelj, bivši vikar v Črnem vrhu nad Idrijo. — V Trstu je umrl slavni slovenski pesnik g. Fr. Cegnar, doma od sv. Duha pri Startoki.

ki jo je ravno sedaj poljubljala s svojim ledeno-mrzlim smrtnim dihom.

Pri ljudeh ni našla uboga mati srca, a smrt ji je donesla rešitev . . .

Nad njo pa se je razlegala vabljava godba in gostje so se vrteli v raznih plesih. Krasna jim je bila obleka. Koliko dragocenih biserov se je blestelo plesalkam raz obleko. In jeden sam tak biser bi bil zadostoval, da bi bilo rešeno dvojno človeško življenje. Uboga žena, ležeča sedaj v smrtnem spanju pred hišo, kupila bi bila zanj drva, kruha in mleka, za svojega otroka in zase . . .

Da, da brezsrčnim bogatinom morajo biti zaprta vrata v nebesa! . . .

Obtihne pa godba v plesalni dvorani in gostje so povabljeni k bogato pogrneni mizi, da se odpočijejo in okrepcajo. Nekaj starejših gostov jelo je odhajati. Med drugimi grof sam spremi kneginjo prijateljico po stopnicah do voza. Ko se vrača s ceste v hišo, zadene z ного ob nekaj trdega v snegu poleg zidu. Ostro pokara služabnike, da niti o taki slovesni priliki ne poskrbé za red in snago pred hišo. — Služabniki pogledajo z grofom, kaj da je ob zidu nastavljenega in izvlečejo izpod snega — mrtvo ženo z dojenčem v naročju.

Grof prestrašen odskoči; spomni se, da je to gotovo ona ženska, ki ga je par ur poprej prosila za božjo voljo, naj se usmili vsaj njenega nedolžnega otroka. Do cela premagan od silnih očitaj vestí beži grof v gorenje prostore ter se zaklene v svojo sobo. Zbrana gospóda hitro zre z strašen dogodek in veselica je bila takoj dokončana. Sm pred hišo zagodla jim je zadnjo arijo ta večer: „Beži pred menoj!“

In bežali so. Ko se gostje razidejo, prihití k zopet v spodnje prostore, kjer so že služabniki donesli zmrzli trupli v svojo sobo. Ženske so drgnile trli, da bi ju oživili, a bilo je prepozno. Mraz in glasa pokazala svojo moč nad siromašnim človekom. Dasi je bila žena mrtva, vendar ji skoro niso mogli izviti mrtvega otroka iz rok. Kako strašen je moral biti boj mrtvine ljubezni za otroka, katerega niti sedaj mrtva neče ročiti tujim rokam

Grof nekaj časa gleda ta prizor, a ko je vi, kako krčevito je mrtva mati držala svojega dojenca naročju ter mu mrtva očitala njegovo brezsrčnost, to pa je zbežal zopet v razsvetljeno dvorano, tekal je in tja, trgjal z zidov zelenje, preobračal cvetlice, metraz mize razna dragocena jedila. „Oh le košček kruha le gorka

Cerkev in šola.

Misijoni.

Pater Damijan.

(Dalje.)

3. Življenje gobovih na Molokaju.

Na otoku Molokaju živé gobovi iz sandviških otokov. Za bivališče imajo dve veliki vasi, Kalavao in Kalaupapa. Prepuščeni so bili samim sebi in svoji strašni bolezni. Vlada jih je sicer oskrbovala s potrebnim živežem, toda to ni bilo dovolj. Človek potrebuje tudi še kaj drugega, potrebuje tolažbe, potrebuje vspodbude, sicer obnemore ter se tudi v bolezni vdá strastim iz obupnosti. Njih življenje je bilo zelo žalostno. Manjkalo jim je primernih stanovanj, dobre pitne vode so pogrešali, vzlasti se v verskih stvareh zanje ni nikdo menil.

Nasledek temu je bil, da so se vdajali gobovi — pijančevanju. Neka rastlina, katero imenujejo „ki“, bila jim je poguba. Te rastline je mnogo na otoku in iz njenih korenin napravljajo otočani neko omotično pijačo. Ljudje, ki se napijejo te tekočine, besné, divjajo ter zgubé popolno vsako čutilo za sramežljivost. Silna razuzdanost se je vsled tega širila med gobovimi, a zato pa je tudi smrt strašno gospodarila. Od 800—1000 gobovcev, kolikor jih je bilo prilično na otoku, umrlo jih je na teden povprek 8—10.

Toda to ni prestrašilo razuzdancev, kajti mislili so si v svoji bolezni: Kolikor preje umrjemo, tem preje končamo svoje neznosno trpljenje. — Pogrešali so na otoku tolažila svete vere. Res je sicer prišel med letom kedaj kak misijonar na otok, a to seveda ni mnogo izdalo; gobovi so potrebovali pastirja, ki bi bil z njimi živél in z njimi trpel. In tacega pastirja so nebesa tem nesrečnikom tudi naklonila. To je bil mlad duhoven z imenom Jožef Damijan Devenster.

soba bi bila zadosti, in siroti bi ne bili umrli od lakote“, klical je grof ves obupan ter se zaprl v svojo sobo.

Tu je jel premišljevat, morda prvokrat odkar je živ, človeško življenje, njegovo osodo, njegov namen. Premišljal je tudi o svojem življenju. Vedno jasneje mu je bilo, kako prazno, malovredno da je bilo do sedaj njegovo življenje. Bog mu je naklonil toliko časnih darov, naklonil mu je obilno bogastva. Koliko dobrega bi bil on lahko storil! Koliko solz revežem otrnil z velih lic! In vendar on ni storil nič, prav nič! Sedaj pa še to, da je vsled njegove krivde vničeno dvoje življenje pred njegovo hišo vsled mraza in lakote, dasi ima grof toliko jedil in toliko drv!

Tisto noč in drugi dan je bil grof zaprt v svoji sobi. Domači so trkali na vrata, a ni bilo nobenega odgovora. Proti večeru pa so s silo odprli ter našli grofa klečečega pred podobo svoje matere.

Bali so se ga služabniki, a on jih je prijazno potolažil rekoč:

„Prijatelji, sedaj začnemo drugače, pravo življenje!“

* * *

Ni še minulo eno leto in že se je v onem mestu dvigalo dodelano veliko poslopje. Bilo je zavetišče, katero je

4. Mladostna leta.

Iz mladostnih let P. Damijana nam ni mnogo znane. Rojen je bil v Belgiji v vasi Tremeloo blizu Lovinja. Njegovi stariši so bili kmetovalci; oče in mati oba sta bila verna, poštena katoličana. Vsakdanje molitve je družina vedno skupaj opravljala; zvečer so vselej prebirali življenje svetnikov. Mati je tedaj vselej otroke vspodbujala, naj tudi sami posnemajo lepe vzglede svetnikov.

Jožef je bil zelo živahen dečko. Vse ga je zanimalo, kar je videl in slišal. Že otrok je rad molil. Neki večer so ga pogrešali doma in ko so ga iskali, našli so ga v cerkvi. Kos kruha, ki ga je dobival za malico, dajal je rad revežem. Ker je kazal veselje za ročna dela, dali so ga stariši v obrtno šolo, kjer naj bi se bil učil v rokodelstvu. — Tu pa se je odločila njegova osoda. Neko nedeljo gre v cerkev in ondi poslušá misijonarja, ki pripoveduje, kako se nevernikom oznanjuje evangelij, koliko trpé misijonarji, pa tudi kako lepo zasluženje si nabirajo za nebesa. — Takrat se je bliskoma v živahnem dečku vžgala misel: Tudi jaz hočem biti misijonar.

Seveda mladi Jožef ni poznal ovir, ki mu bodo nasprotovale pri tem sklepu. Najprej treba je bilo stariše pridobiti; poleg tega pa je bil on že prestar za šole. Vendar je upal, da mu bo pri vsem tem pomagal njegov brat, ki je bil takrat že dlje časa v samostanu.

Z mnogimi prošnjami dobi dovoljenje starišev, vstopi v samostan in ondi dobi samostansko ime: Damijan. — Tu se pridno uči latinskega jezika in drugih duhovniku potrebnih vednostij. Vedno mu pa misli uhajajo čez morje. Ondi daleč bi že rad bil, tam bi rad trpel za vero Kristusovo. — In ta želja se mu je bolj hitro spolnila, kakor je mogel sam misliti.

sezidal na lastne stroške grof Viljem. Sprejemali so v to hišo reveže, vzlasti zapuščene otroke. Skrb za nje je bila izročena redovnikom, usmiljenim bratom in zadnji med temi brati je bil grof-vstanovnik. Pet let je še preživel v tej novi družbi, na to je umrl med revnimi sam najbolj reven, ker je že poprej razdelil vse svoje imetje. Vedel je, zakaj je živél in spokorjen umrl je srečno.

Med določili pa, po katerih se vravnava oskrbovanje ubogih v sirotišču, je važno posebno to-le: „Od praznika vseh svetnikov do velike noči morajo biti v zavetišču zakurjene dve veliki sobani, kamor sme vsak revež priti se gret po dnevu in po noči; opoldne in zvečer deli naj se v teh sobanah vsem navzočim gorka, krepka juha.“

In kadarkoli so se zbirali reveži v teh prostorih, hvaležno so se spominjali dobrotnega grofa. Modri stariši in vzgojevalci pa so v zavetišče vodili sebi izročeno radovanje željivo mladino, da je gledala, kako veseli se pokrepčani reveži vračajo domov; tu so stariši mladini pojasnjevali pravi namen človekovega življenja, rekoč: Poglejte, to je bal, to so veselice, kakoršne v svoji iznajdljivosti napravlja krščanska ljubezen

Podobe iz življenja.

(Dalje.)

5. † Matej Frelih.

Umrli je 1. febr. v Trebnjem vrl mož, ki zasluži, da se ga spominjamo tudi v „Domoljubu.“

† g. dekan Frelih so kapelanovali v Spodnji Idriji na prvi službi 3½ leta, kakor znano, v zelo težavni hriboviti fari. Na zadnji hrib fare je 4 urehoda. Bolnikov so prevideli enkrat med tem službovanjem samo v adventu čez 80.

V Stari Loki so služili kot kapelan 9 let. Ko so tedanji g. dekan Kramar novo farno cerkev zidali, so jim bili umrli g. Matej — po izreku dekanovem samem — desna roka. Od hiše do hiše so hodili darov nabirat za hišo božjo.

Na Premu kot župnik 6 let. Podrli so tam premajhno farno cerkev in sezidali lepo prostoruo, vlic revščini te fare. Zabeli so s štiridesetimi goldinarji gotovine in z zaupanjem na božjo pomoč. — Ob sobotah večasih tudi ednega forinta niso imeli v žepu, delavcev pa je bilo vse polno. Obrabali so se v teh stiskah na škofa Vidmarja in škof so na skrivaj večkrat podarili premskemu prosjaku kak stotak. Tudi od cesarja so dobili nekoliko podpore. Zaradi zidanja premske cerkve jim je gosposka delala velike sitnosti in preglavice.

V Velikih Laščah so župnikovali 15 let. Župnišče so dobili v neometanem stanu. Pri lepi novi farni cerkvi so stari premajhni zvonik podrli in dva veličastna zvonika sezidali.

Tu jih je enkrat, ko so maševali pri velikem altarju in posvečene hostije po sv. obhajilu hoteli dejati v ciborij, napadel neki norec. Pa brzo sta stopila dva moža k gospodu in obravovala veliko nesrečo. Ta strah jim je prišel v ude, morali so iti v Ljubljano na „kolovrat“.

V Trebnjem dekan 6 let. V farovžu so veliko popravili. Prezidali kuhinjo, sobi za posle, jedilno shrambo, razširili in olepšali obednico. Vseh 6 let so za novi skafeni „marof“ plačevali vsako leto 365 gld. „Kadar bo prišla moja srečka, bom tudi trebanjsko cerkev prezidal.“ A srečke ni bilo, vendar so pa za cerkev storili, kar je bilo mogoče. Omislili so krasen križev pot, novo farno bandero itd. Cerkev, kakor znano, premovili so snotraj in zunaj. Ako bi še živeli, bi se — to je znano — ševetiko prenaradilo in popravilo.

Smrt gospoda dekana je pretresla vse trebanjsko župnijo. Kako so bili priljubljeni, kaže to, da je ljudstvo zagnalo glasen jok, ko sem jih povabil k pogrebu. Pogreb je bil veličasten. Vdeležilo se je ljudstva prav v obilnem številu, ne samo iz trebanjske župnije, ampak tudi iz sosednih. Mil. gosp. prošt P. Urh so vodili sprevod. Po bližjih stopijo mil. g. prošt na pružnico in govorijo v slovo svojemu staremu prijatelju skoraj 1 uro. V izvrstnem govoru so poudarjali, da je bil raniki v resnici vrl duhovnik, pravi Slovenec in zvest Avstrijec, ker on se je vedno in povsod ravnal v mislih, besedah in dejanju

po starem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja.“ — Naj v miru počiva blagi gospod!

6. Veliki knez Sergej — berač.

Ljudomili vladarji se večkrat preoblačijo ter nepoznani hodijo med ljudstvo, da od blizu in osobno natančno spoznavajo prave razmere. Tako dela tudi moskovski poveljnik veliki knez Sergej vzlasti v sedanji hudi lakoti na Ruskem. Nedavno je šel napravljen kot navaden berač v neko pekovsko prodajalnico, o kateri je zvedel, da prodajajo ondi slab kruh za predrago ceno. Veliki knez ogrnen v strgani plašč ponižno prosi peka, naj mu dá kruha za dve kopejke (poldrugi krajcar), ker nima več denarja. Pek zavpije nad njim, da kruha ni manj na prodaj, kakor funt. Berač je le še prosil ter trdil, da ima pravico zahtevati kruha za toliko denarja, kolikor ga ima. Pek zagrozi nad njim, da naj se spravi iz prodajalnice, sicer da ga bo sam vrgel na cesto. Ker berač le ni nehal prositi, pošlje pek po stražnike. Ti zgrabijo berača, tirajo ga pred vrata in ga vrtejo na tla, da bi ga zvezali in vlekli v zapor. Berač pa vrže narejeno brado z obraza in odgrne vrhni plašč. Sedaj se pokaže lepa obleka, na kateri stražniki spoznajo velikega kneza Sergeja, svojega mestnega poveljnika. Stražniki so zbežali, peka pa so pozneje vtaknili v ječo in zaprli mu prodajalnico, kar se je zgodilo tudi z nekaterimi družimi trgovci, pri katerih je preiskava pokazala, da prodajajo slabo blago ali zahtevajo previsoke nepostavne cene. — Lepa je ljubezen in skrb do ubogih ne samo pri ljudeh, marveč tudi pred Bogom.

7. Kdo je bil hujski potepuh?

Neki gospodar gleda iz okna svoje hiše na konjski trg in opazuje, kako se cigan in jud dogovarjata za konja. Radoveden, kateri je bil pri kupčiji bolj premeten, pokliče po dognanem kupu najprej cigana k sebi.

„Kaj si naredil z judom na trgu?“ — „Konja sem mu prodal!“ — „Za koliko?“ — „Za 10 goldinarjev.“

„Pojdi nespametneč, kako si mogel konja prodati le za 10 goldinarjev?“

„Kaj sem hotel, konj je bil kruljev.“

Za njim pa pokliče juda k sebi: „Kaj pa mislite, da kupite kruljevega konja?“

„Konj ni kruljev,“ pravi jud, „le prav ni podkovan in zato krulja.“

Gospodar pokliče zopet cigana. „Ti neumni cigan, „troj konj ni kruljev, le zato težko hodi, ker ni prav kovan.“

„Ne, pravi cigan, „konj je res kruljev, a jaz sem dal le zato konja napadno kovati, da bi kupec mislil, češ, zato krulja, ker je slabo kovan.“

Potem pokličejo zopet juda: „Vendar si se le ti vjel, konj je res kruljev in le zato ni prav podkovan, da bi ti mislil, češ, kruljev je, ker je slabo podkovan.“ — Jud pa pravi: „Jaz sem se zaviral za vse slotače in sem mu plačal s pomarejenim desetakovom.“

Ako ne ravno tako, pač pa se mnogokrat prav podobno godi na sejnih pri kupčijah.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

O pašnikih na Gorenjskem.

(Govor poslanca Fr. Povše-ta v drž. zboru dné 7. decembra 1891.)

III.

Tudi jaz le želim, da bi gospod kmetijski minister v enakem smislu postopal pri presojevanju pašniških pravic v gozdih, ker tudi za gorenjskega, kakor sploh za vse kmetovalce v planinskih deželah in pokrajinah je gozdna paša prva podlaga vspešni živinoreji, edina mogoča zaslomba in podlaga, na kateri se more gorenjski kmetovalec še vzdržati!

Ako se mu ta kratki ali omejuje, omaja se mu njegovo gospodarstvo.

Prosim torej gospoda kmetijskega ministra, da sprejme naše gorenjske kmetovalec v svoje varstvo. Kakor je dal c. kr. štajerski deželni vladi nalog, naj sicer pazi na vestno izvršitev gozdne postave, vendar pa se naj gozdarski uradi pri presojitvah in svojih odlokih primerno ozirajo tudi na druge kmetijske gospodarske razmere, v enakem smislu naj dá nalog tudi vis. c. kr. deželni vladi kranjski, da bode ta gotovo žalostne pašniške razmere na Gorenjskem po svoji moči skušala izboljšati, kar se z dobrovoljo od strani visoke vlade v smislu navadnih načel bode tudi dalo izvršiti. S tem se bode doseglo, da se zopet povrne zadovoljnost med kmetako ljudstvo in blagostanje, kar mora konečno tudi ondotnim velikim gozdarskim lastnikom biti v korist in dobroto.

Predno končam, priporočam še visoki vladi, naj se tudi § 2. gozdne postave zmerno izvršuje in naj se nikdar ne izdajejo taki odloki in nalogi, ki zahtevajo, da se zopet pogozdijo taka zemljišča, ki so bila nekdanj v katastre kot gozd zaznamovana, ki so pa sedaj ali sadni vrt ali celo že skoraj 20 do 30 in več let vinogradi! Taki odloki razsrdijo ljudstvo, katero se potem tudi res opravičenim zaukazom protivi. Naj se goličave in strmine, in kar je res gozdna zemlja, silijo pogozditi in v tem imamo dovolj še storiti, ne pa da se druge parcele, ki donošajo gospodarjem obilnokrat večje dohodke, ukazujejo pogozdovati. Ekscelenco gospoda kmetijskega ministra pa prosim, da se na moje izražene prošnje, pritožbe in nasvete blagovoljno ozira. (Živahna pohvala na desnici. Govorniku čestitajo.)

Uši pri goveji živini se najraje vgnjezdijo na glavi okoli rogov in ob straneh vratu. Ako so se že tudi drugod razširile, to kaže, da se za svojo živino premalo brigamo. Najpriprostejši, najcenejši in popolno neškodljiv pripomoček zoper to nadlogo je ogeršeno olje. S tem oljem dobro do kože vribaj tiste dele telesa, kjer uši zapaziš. Zaradi mlade zalege naj se pa tretji dan to vribanje zopet ponovi. Še boljše in gotovejše pa to sredstvo pomaga, ako se gosta dlaka po tistih krajih ostriže, koder hočemo žival z oljem namazati.

Protí bolečinam v grlu in protí hripavosti se je dostikrat prav dobro obneslo to-le zdravilo: Napravi si obvezo iz vroče pražene čebule ter jo naveži okoli vratú. Sok take čebule s kandis-sladkorjem je tudi prav dobro zdravilo za kašelj in náhod, ki ga zlasti po leti in jeseni pri vlažnem vremenu lahko staknemo.

Kot zdravilo protí influenci priporočajo med drugim tudi méd. — Vsaki dan vzemi par žličice čistega medu, ki naj se polagoma raztopi na jeziku, ta pomoček neki vspešno varuje pred hripo. Ako si prehlajen, služi ti dobro méd v vodi raztopljen, to tekočino srebaj v nos in kmalu ti bode bolje, vzlasti ako si nahoden. — Vzrok, da méd pomaga, je neki ta, ker ima v sebi primes mravljinčne kisline. Seveda moraš zato dobiti pravi méd, ne pa kake poslajene mešte.

Zoper grižo. Griža je huda in nevarna bolezen. Pomoček proti griži se med drugimi rabi ta-le: Vzemi dvojnato pregrneno platno, ožmi je rahlo v vroči z jesihom zmešani vodi ter jo priveži spodaj čez pas. Dobro storiš, ako povžiješ tudi požirek jagodovca (Heidelbeergeist), katerega si lahko poleti sam pripraviš in ki naj bi ga imeli pri vsaki hiši za prvo potrebo. Ako precej prvi dan to ne pomaga, ponavlja se to tudi še drugi, tretji dan.

Zoper bolečine v križu. Včasih človeku stopi nenadoma vsled prehlajenja bolečina v križ. — Take bolečine si polajšaš, ako položiš na hrbet gorko sukno, katero si poprej zmočil v vroči, z jesihom namešani vodi. Dobro storiš, ako vsako uro dvakrat ali trikrat sukno na novo zmočiš. Svetujejo tudi, da si večkrat zmiješ križ z mešanico iz gorke vode in jesiha. Seveda je treba biti par dni v postelji.

Ako se nohti na nogah zaraščajo v meso, napravlja to velike bolečine. Pravijo, da je dobro proti temu, ako se nohti po sredi s kako steklovino (glaževino) ali s kako leseno pilico nekoliko spilijo; po tem potu se baje nohti bolj zravnavajo ter se njih konci ob straneh ne zadirajo v meso. Vzlasti pa je skrbeti, da ne nosiš pretesnih ali prekratkih čevljev ter da noge zmivaš v gorki ali mrzli vodi.

Zoper prehlajenje v grlu in vzlasti v ta namen, da se ti v grlu omeči ter da ložje izpljuješ, svetujejo ta-le pripomoček: Olupi 15 do 20 krompirjev ter jih skuhaj v vodi. Ko je krompir mehko skuhan, vlij vodo na rujavi sladkor (Kandiscuker), tako, da bo tekočina precej sladka. Te pijače vzemi vsako jutro in vsaki večer po eno žlico. — To sredstvo pravijo, da je priporočila vredno pri prehlajenju.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 7 gld. 85 kr. do 8 gl. 15 kr.; rž 6 gld. 50 kr., ječmen 4 gld. 50 kr., oves 3 gld. 10 kr., kuzuza 5 gld. 20 kr., proso 4 gld. 85 kr., hajdina 5 gld. 40 kr., fižol 4 gld. 60 kr., do 6 gl. 60 kr. vse po hektolitru; kilo graha 24—28 kr., leče 28 do 36 kr., krompirja 3—4 kr., luka ali čebula 7—8 kr., česneka 25—28 kr.

Razne novice.

(Vpišite se v Mohorjevo družbo!) Do konca tega meseca morajo poverjeniki Mohorjeve družbe pobrati od udov letnino 1 gld. — Prosimo torej, da vsak ud Mohorjeve družbe v pravem času vplača letnino ter želimo, da se tudi za to leto vpiše prav mnogo novih udov. Mohorjeva družba je naša trdnjava, v kateri se Slovenci vspešno vojskujemo za svojo zveličalno katoliško vero in za svojo ljubljeno slovensko domovino. Zatorej naj nobenega pravega Slovenca ne pogrešamo v tej trdnjavi! — Slovenci, vpišite se torej še zadnje dneve v obilnem številu v Mohorjevo družbo, kjer ste zraven šestero lepih bukev, kijih dobite za goldinar, deležni tudi mnogo sv. maš in molitev, katere opravljajo udje bratovščine sv. Mohorja. — Blagoslov božji sprerjalaj prelepo in prepotrebno Mohorjevo družbo, katero varujmo Slovenci kot punčico svojega očesa!

(Konservativno obrtno društvo) je odposlalo mestnemu šolskemu svetu ljubljanskemu prošnjo, naj se pouk rokodelskih vajencev primerno uredi, in sicer naj bi se vajenci namesto ob delavnikih zvečer poučujejo ob nedeljah. Mestni šolski svet je z dopisom z dne 27. jan. odgovoril po soglasnem sklepu, „da za zdaj te prošnje ne more vzeti v poštev, ker na obeh obrtnih pripravilnicah, združenih s I. in II. mestno petrazredno deško ljudsko šolo sredi šolskega leta ni možno vstaviti večernega pouka, obrtna nadaljevalna šola pa sploh ne spada pod pristojnost mestnega šolskega sveta. V obče pa je zvedel mestni šolski svet, da se rokodelski učenci vdeležujejo šolskega pouka zelo redno, da jako pridno beró knjige iz šolskih knjižnic in da je njih vedenje večinoma prav povoljno; zaradi večernega šolskega pouka nima policija z rokodelskimi vajenci čisto nič posebnega posla.“ — Tako slove poročila. — Blagor mestnemu šolskemu svetu, da vidi vse v tako lepi luči, mnogi mojstri, ki imajo posla z vajenci, drugače sodijo. — Sploh pa nam je pripomniti, da je splošna želja rokodelskih mojstrov v Ljubljani, da se odpravi večerni pouk vajencev ob delavnikih, da je konservativno obrtno društvo izrazilo občno mnenje ljubljanskih rokodelcev, na katere se bode šolski oblasti ozirati preje ali pozneje. — Konservativno obrtno društvo je priredilo v predpustnem času svojim udom dva poučna in zabavna shoda, ki sta se vršila dne 24. jan. in 7. febr. v kat. domu rokodelskih pomočnikov. — Tudi v postu priredi društvo podučne shode.

(Vojaški nabori na Kranjskem za l. 1892) se bodo vršili po nastopnem redu, in sicer za polk baron Kuhn št. 17: 1. dan marca v Ljubljani za Ljubljano; dne 3., 4. in 5. marca v Radovljici; dne 7., 8. in 9. marca v Kranju za sodna okraja Kranj in Tržič; dne 10., 11. in 12. marca v Škofji Loki; dne 14., 15. in 16. marca v Kamniku; dne 17. in 18. marca v Prevojah za brdski sodni okraj; dne 21., 22. in 23. marca v Litiji; dne 24. in 26. marca v Višnji Gori za sodni okraj Zatična; dne 28., 29., 30. in 31. marca in dne 1. aprila v Novem Mestu; dne 2. aprila v Metliki; dne 4. in 5. aprila v Ormožju; dne 7., 8. in 9. aprila v Kočevju; dne 11. in 12. aprila v Ribnici; 13. aprila v

Velikih Laščah; dne 19., 20., 21., 22. in 23. aprila na Krškem; dne 25., 26., 27. in 28. aprila v Ljubljani za ljub. okolico; dne 29. in 30. aprila na Vrhniki. Na Notranjskem so določeni za dopolnilno okr. poveljništvo polka kralj Milan št. 97. nastopni nabórni dnevi: dne 31. marca in 1. aprila v Vipavi; dne 4., 5. in 6. aprila v Postojini za sodna okraja Senožeče in Postojina; dne 19. in 20. aprila v Ilirski Bistrici; dne 22. aprila v Ložu; dne 25. in 26. aprila v Logatcu; dne 28. in 29. aprila je poslednji nabórni dan v Idriji in 30. aprila dospé komisija zopet nazaj v Trst.

(Iz krškega okraja) se nam poroča: Pri nas se veliko govori o izseljevanju v Ameriko in to največ vsled revščine, katera nas tare vedno huje. Vinograde imamo večinoma vničene po trtni uši. Sadje nekoliko sadimo, a imamo malo veselja za to, ker ga nam zajec vničuje. Kdaj dobimo novo lovsko postavo v korist posestnikom? Letos nam je ta nebodigatreba zopet provzročil veliko škode. Vina imamo še nekaj, a nij tovarnikov k nam. Cena je nižja, kakor jeseni. — Tu tudi močno želimo nove postave o zavarovanju proti ognju, ker bo dežela gotovo pravično postopala. Zdaj so marsikaterega osleparili razni agentje tudi pri nas. — Zimo smo do zdaj imeli jako lepo. Proti solncu je kopno, sicer pa v tej zimi še nismo imeli eno ped debele snežne odeje.

(Z Dobrne) se nam piše, da je tam umrla vrla gospodinja Ursula Strnad. Neki sosed, ako je okoliščina nanesla besedo na imenovano vzgledno kristijanko, je rad izrekel pohvalo z besedami: „To je ‚përla‘ ali ‚biser‘ med gospodinjami.“

(Nagla smrt.) Ko je v četrtek zvečer ob 9. uri tovrni vlak začel se pomikati s postaje na Bakeku proti Postojini hotel je sprevodnik Aleksander Vidrič iz Vipave skočiti na svoje mesto. Nesrečnej pa je izpodrsnil, padel med vozova ter mrtev obležal.

(Utopljenec najden.) Iz Planine se nam poroča, da so v nedeljo 14. t. m. našli utopljenca Jakoba Goljo, ki je že 29. novembra lanskega leta na potu v Malne zginil pod vodo. Ker je bila voda ta čas precej velika, je bilo vse iskanje brezuspešno. V nedeljo pa zapazi grajski lovec Vodopivec, stikajoč za racami, v nekem stranskem tolmanu Unice pod Ivanjim Selom kos obleke. Ko blizu stopi, spozna truplo utopljenčeve. Nosu in prstov manjka, glava mu je silno otečena in tudi drugi život močno napet; 11 tednov je ležal v vodi.

(Od Pokrč pri Grabljanju) na Koroškem se nam piše: Dne 6. t. m. je umrl Jurij vitez Gutmannsthal, lastnik „Kristofovega dvora“. Bil je še mlad in čvrst. Lani je podedoval veliko premoženje in kupil znani grad na Gosposvetskem polju „Tanzenberg“, ki ima vrat, kolikor teden dnij, sob kolikor leto tednov, in oken, kolikor leto dnij. „Bauern-bundarji“ bodo zelo žalovali po njem, ker je bil zvest njihov pristaš.

Za pegorelce v Rakitniku se po „Domeljbu“ darovali: Gospod J. Oblak, m. kapelan, 2 gld. — Gosp. prof. Jos. Klemenčič 50 gld. — A. V. 1 gld. — J. K. 1 gld.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne
3. marca zvečer.

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. februarja.

	kg	kl		kg	kl
Pšeniča hktl.	8	75	Špeh povojen, kgr.	—	62
Rež,	6	80	Surovo maslo,	—	68
Ječmen,	4	39	Jajce, jedno	—	2,5
Oves,	3	9	Mleko, liter	—	8
Ajda,	6	46	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso,	5	15	Telečeje	—	58
Koruz,	5	10	Svinjsko	—	48
Krompir,	2	50	Koštrunovo	—	42
Leča,	12	—	Pikaneec	—	60
Grah,	11	—	Golob	—	22
Fižol,	9	—	Seno, 100 kgr.	1	87
Maslo, kgr.	—	85	Slama,	2	14
Mast,	—	64	Drva trda, 4 mtr	7	—
Špeh svež,	—	50	„ mehka, „	5	—

Zahvala.

Ob priliki žalostne in bitke izgube iskreno ljubljene
gospoda župnika in duha svetnika

Anton Finc-a

izrekam v svojem in v imenu sorodnikov odkritosrečno in
najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so ob smrti in pogrebu v kljub
slabemu vremenu skazali rajnemu s prisrčnim sočutjem
zadnjo čast. — Posebno se zahvaljujem mil. gosp. prelatu
Andreju Čebašku, visokočastitima gospodoma Janezu Flis-u,
okrajnemu dekanu in kanoniku ter msgr. Luka Jeranu, in
sploh vsej prečasti duhovščini, rodbini Stadlerjevi in daro-
vatelem vencev, ki so hotli s tem skazati pokojnemu gos-
podu prisrčno udanost, dasiravno to ni bila rajnega želja.
Posebno iskreno pa še zahvalim one farane, ki so mesto
navadnih vencev in trakov splekli svojemu rajnemu in ljub-
ljenemu g. očetu v resnici najlepši vence, namreč, ker so
veliko svoto denarja darovali (za sv. maše) v dušno korist
in tolažbo svojega prebalega dušnega pastirja.

(16)

Josip Pristor, kapelan.

Loterijske srečke.

Dunaj 13. februarja: 55, 87, 27, 88, 57.
Graz 13. februarja: 52, 68, 26, 10, 79.
Linc 6. februarja: 32, 37, 13, 45, 51.
Trst 6. februarja: 24, 32, 62, 2, 41.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

18 21-1

5 ŠPITALSKE ULICE 5

Konkurzna masa

R. Miklavca v Ljubljani

prodaja mnogo pod nakupno ceno in po trdno določenih cenah blago za

moške in ženske obleke,

belo blago, barhante, gače, jopice in srajce, svilnate, volnene in platnene robe in nogovice itd. (3-4)

5 ŠPITALSKE ULICE 5

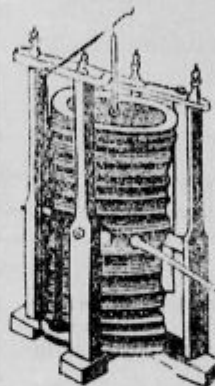
Iz „Novic“,

gospodarskih, obrtniških in narodnih,
v Ljubljani dne 19. januarja 1876. tečaj 34.

(„Priporočilo.“) Vsa-
kemu kovaču in ključarju
je dobro znano, kakošna do-
brota in kolik dobiček je za
njegovoro kodelstvo **dober
meh.** Dozdaj smo si morali
dobre mehove z Dunaja in
drugih dežel prav drago na-
ročevati; sedaj jih dobimo
doma in te prav izvrstne in
pa cenejše pri mojstru **Ma-
tiji Zupanu v Kropi** na
Gorenjskem. Jaz sem od njega
dva meha kupil, s katerima sem
tako zadovoljen, da po pra-
vici moram tega domačega mojstra prav gorko
priporočiti.

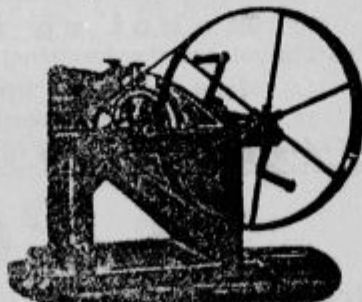
P. Skale,
učenik podkovstva.

(1520) 3-3 7 3-2

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plugi, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica
za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji
za robkanje turšice, slamoreznice, stroji
za trenje žita, za rezanje repe, za
mlenje in mečkanje sadja, za stiskanje
grozdja in oliv, peronospora-aparati,
stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za
ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za
vino, kletne priprave, smrki za vod-
njake, krožne žage, decimalne tehtnice,
tehtnice za živino, mlečni separatorji,
priprava za vzdigavanje sodov, stroji
za vrtnanje, avtomatično delujoče sti-
skalnice sladke krme, stroji za žetanje,
(20-21) treslice itd. (20-20)

Vse najboljše izdelano po najnižji tovarniški cen.

Jamstvo! Pripravno plačevanje! Cas poskušnje!

Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obseza joči ceniki v nemškem, italijanskem
in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

Zanesljivi zastopci se povsod osnujejo.

Proč z navadno kavo, kupujte
Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeljuje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika
Seb. Kneippa edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu
na Boženskem jezeru.

Velečast. gosp. župnik **Kneipp** se je odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad strupenega drevesa, ne daje telesu nobene moči, razburja le živce, ker je strupena, ter izvaja še druge jedi na pol prebavljene iz želodca. Kneippova kava pa ima **veliko redilno moč**, pomiri živce, in je **dosti boljši kup.** Komur bi se ta kava ne zdela dovolj okusna, naj jej primeša nekoliko

OCHRANNA-ZNÁMKA.

Seb. Kneipp.

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo.

Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji so štirvoglati in rudeči, bratov Ölz, varnostna marka, ponvica, podoba in podpis župnika Kneippa. Ölzovala kava nosi ime in ponvo.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za prekomorsko blago. — V Ljubljani pri: Jegliču & Leskovicu, F. S. Rojniku in M. Wagnerjevi vdovi. — Lahko se pa tudi pri nas naroči, in jo pošljamo v zavojih po 4½, kil franko s pošto.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo

131 v Bregencu. (20-8)

Kmetovalcem, kateri se hočejo poučiti o marsičem, kar koristi njihovemu uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjžico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal **Iv. Belec**, župnik.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dobiva se v „Katoliški Tiskarni“ v Ljubljani.

Vse rabljene
pismene marke

kupuje vedno **G. Zechmayer, Norenberg (Nürnberg)**, Obrabei zastoni. 20-8

Koverta s firmo

vizitnice in
trgovske račune
priporočna

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Žaga in mlin

4 (8-5) v Vrhpoljah, četrť ure od
Kamnika, z močno in
stalno vodo, priročna za
tovarno sta naprodaj po zelo
ugodnih pogojih. — Ponudbe vsprejema po-
sestnik **Janez Kadivec**, Vrhpolje, p. Kamnik.

Roboi za na glavo,
svilnati in volneni, v najrazlihonejših bojah, platno, kotovina,
hlačevina, volneno blago (21)
lepo, močno, dvojne širokosti, meter po 50 kr. in više.

Fr. Petrič,

trgovina z manufakturnim in kranarskim
blagom
v Ljubljani, Špitalske ulice 6

priporoča svojo največjo zalogo in najraznovrstnejšo izbero
modnega in kramarskega blaga,
sukna za moške in ženske obleke.

Jos. Cotman,

pleskar, lakirar in napisal slikar, 172 (4)
v Ljubljani, na Bregu št. 6.

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi v lično izvršitev vseh
v njegovo stroko spadajočih del posebej se priporoča gg. obrtnikom
(rokodelcem) v izvršitv in imenskih in raznih napisov. Delo
solidno, trajno in cene nizke.

Dosedaj neprekošeno!

W. MAAGER-jevo pristno sčiščeno
Dorševo
salo iz kitovih jeter

1133 od (10-8)

Viljema Maager-ja,
na Dunaji.

Prve medicinske autoritete so preiskale to sredstvo in je priporočajo in zapisujejo zaradi lahke prebavljivosti tudi za otroke, v vseh slučajih, v katerih hoče doseči zdravnik okrepitve vsega organizma, zlasti prsi in pluć, povečanje telesne teže, zboljšanje sokov in čiščenje krvi sploh. — Steklenice po 1 gl. dobé se v tovarniški zalogi: na Dunaju III./3, Heumarkt in v vseh lekarnicah avstro-ogerske države.

Nadalje:

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
kinsko vino

za okrepčavanje pri opešanih silah po prestanih boleznih. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
kinsko železno vino

za zboljšanje krvi. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
pepsin-vino

za pospeševanje prebavljanja. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
pepton-vino

za preživljene telesa brez pomoči žledodčne delavnosti. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
rabarbarsko vino

za pospeševanje delovanja črev. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dobé se skoro v vseh lekarnah.

Glavno zalogo in glavno razpošiljalnico
za avstro-ogersko državo ima:

Viljem Maager na Dunaju,
III./3, Heumarkt 3.

Genilniki
zastonj
in franko.

Največja zaloga
šivalnih strojev

(1410) **JAN. JAX,** (20-6)
LJUBLJANA,

Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se
(1410) dovoljujejo. (30-40)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno
trajno in ceno.

IVAN VEČ

„pri solncu“ 8 2-2

Zaloga najraznovrstnejših
šopkov in vencev
v LJUBLJANI.

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 21 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolj priznani in priporočani prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje narejanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so vendar po svoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 21 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj

se torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znakna na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezani, da bi kupili kake ponaredbe! 22 6-2

Osrednja razpošiljalnica za provinije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr, L. Grečel; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar, F. Prodám, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: W. Thurnwald, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladoviz; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Bisoletto, J. Serravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravaiani; v Beljaku: F. Schoiz, dr. E. Krampf; v Ornomlji: J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Nova notarska pisarna.

P. n. občinstvu naznanjam, da sem namesto bivšega notarja g. dr. Rudeža bil imenovan notarjem, in da sem otvoril 2 3 3

pisarno v Križevniških ulicah 6 kjer je tudi moj imenovani prednik uradoval.

V Ljubljani, dne 6. januarija 1892.

Ivan Plantan, c. k. notar.

Tinktura za želodec,
katero prireja **GABRIEL PICCOLI,**
lekarnar „pri an-
gelju“ v Ljub-
ljani, Dunajska
cesta, je mehko,
lahno učinkovito,
delovanje prebav-
nih organov
ureja in
sredstvo.
Krepka
želodec, ter po-
spejuje telesno odprje. — Raspo-
sljiva jo izdelovatelji v zaboječih po 12 in
več steklenic. Zabojček z 19 stekl. velja
gld. 1-36, z 56 steklen., 5 Kf. teže, velja
gld. 5-26. Poštnino plača naročnik.
1 steklenica velja 10 kr. (60-54)
(1309) 7

Razumnim možem

v starosti od 25 do 40 let, ne-
oženjenim in krepkim, popol-
noma večim nemškega in slo-
venskega jezika v besedi in pi-
savi, z neomadeževanim dose-
danjem življenjem in v popolnoma
urejenih finančnih razmerah, po-
nuja se priložnost pri primerni
porabljenosti in izvrstnem vedenju
zagotoviti si gotovo in trajno
ekzistenco s tem, da prevzamejo
mesto **potovalca**, združeno s
plačo in postranskimi dohodki,
kateri službi se pa imajo iz-
ključno in odločno posvetiti. —
Ogla-é naj se pa le take osebe,
ki ustrezajo vsem stavljenim
pogojem, in imajo vesrje za **po-
kilo potovalca** in resno
voljo zadostovati njim stavljenim
nalogam x **jednakomerno**
pridnostjo in **odločno** vstraj-
nostjo pri sicer neoporečnem ven-
denju. — Ko bi prositelj morda
ne mogel poganjati se za **mesto**
potovalca, a bi bil v stanu
pri svojem poklicu radi **po-
stranskega zasluzka** delo-
vati, ima tudi priložnost pridobi-
ti si **znaten** tak postranski
zaslužek, ki se **vedno** večja in
mного let traja. — Lastnoročno
nemški ali slovenski pisane proš-
nje, katerim je treba pridejati **pre-
pise sprideval** in reference,
naj se pošljejo pod „201.191“ v
Gradeo poste restante. 3-2

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Krojaški pomočnik se takoj sprejme. Ponudbe
pod naslovom: Fr. Lenarčič
v Novivasi pri Rakeln. 2-1

Barthel-ov izvorni

(16-16)

carbolineum

najboljši, najcenejši lesni namaz.

Njegove kakovosti nebena drugo sredstvo ne prekosi.
5 klg. poštni zavitek gld. 1-50., 100 klg. gld. 16-
loko Dunaj.

Semensko lužilo,

varstvo zoper pšenični palež.

1 zavitek na 100 litrov 15 kr. — Če se več
vzame, ceneje.

Mast za hranitev usnja,

naredi usnje močno in trajno, varuje pred močo in mrazom.

C. kr. patentovana

mast za kopita

obvaruje kopita raznih boleznij.

1 klg. ploščinska pušice 80 kr., 5 klg. poštni zavitek
gld. 2-50, 100 klg. gld. 40- loko Dunaj.

MIHAEL BARTHEL & Co.

Dunaj, X., Keplergasse 20.

(Ustanovljeno 1781.)

(16)

Zalogo imata

brata **Eberl-a** v Ljubljani.

Dopisuje se slovenski.

Pri zlatem drž.
jabolku.

J. PSERHOFER

Pri zlatem drž.
jabolku.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **universalne kroglice** imenovane, so staroznano
zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih
zapisujejo, in malo je rodbin, v kateri ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Teh
kroglic velja 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri ne-
frankovanej pošiljavi po povzetju 1 gld 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštne
prosto pošiljati 1 zavoj kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr.,
4 zavoji 4 gld 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoj
se ne odposlje. — Prosi se, da se zahtevajo izrecno (10-6)

J. Pserhoferja kri čistilne kroglice

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu navodilu za rabo stoječi imenski pečat
J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček
40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krče-
vitemu kašlju itd. 1 stekl. 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gl. 20 kr.

Prašek proti potanju nóg. Škatljica 50 kr.,
s frankovano pošiljati 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s franko-
vano pošiljati 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti
sprijenemu želodecu, slabej prebavljivosti itd.
1 stekl. 22 kr.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in ino-
zemске farmaceutične speeialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskrbá.

Pošiljatve po pošti vrše se hitro proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.
Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina
dosti nižja nego pri pošiljativah s povzetjem.

Angleški čudezni balzam 1 stekl. 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatlj.
35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr.

Tannochinin-pomada, J. Pserhoferja, naj-
boljše sredstvo za pospeševanje rasti las. 1 šk.
2 gld.

Univerzalni obliž, prof. Steudela, sredstvo
proti ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s
frankovano pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha.
Domače zdravilo proti posledicam slabega pre-
bavljenja. 1 pak. 1 gld.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Tiska „Katoliška Tiskarna“.